

Avda. Drassanes, 3
08001 BARCELONA
☎ 93 481 73 98
🌐 www.pangea.org/acpeap/

ELS EQUIPS D'ASSESSORAMENT I ORIENTACIÓ PSICOPEDAGÒGICA

PRESENTACIÓ DE L'ACPEAP	2
1.- INTRODUCCIÓ	3
2.- ORÍGENS I TRAJECTÒRIA	4
CREACIÓ DELS EAP	5
LES LÍNIES BÀSIQUES D'ACTUACIÓ	6
EI DECRET DE SERVEIS EDUCATIUS.....	7
3.- TRETS D'IDENTITAT	9
4.- LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA.....	12
UNA DEFINICIÓ D'ASSESSORAMENT	12
LA PRESÈNCIA ALS CENTRES I LA CONCRECIÓ DE LES TASQUES QUE S'HAN DE DUR A TERME	13
TREBALL D'EQUIP	14
5.- ÀMBITS D'ACTUACIÓ	15
ÀMBIT D'ALUMNES i FAMÍLIES.	16
ÀMBIT DE L'AULA	17
ÀMBIT DEL CENTRE.....	17
ÀMBIT DEL SECTOR	17
ÀMBIT DE L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA.....	18
6.- PERFIL PROFESSIONAL	19
7.- CONCLUSIONS I PERSPECTIVES DE FUTUR	21

PRESENTACIÓ DE L'ACPEAP

L'ACPEAP COM ESPAI DE REFLEXIÓ

L'Associació Catalana de Professionals dels Equips d'Assessorament Psicopedagògic (ACPEAP) va sorgir de la necessitat d'intercanviar experiències de la pròpia professió, tenir una veu que ens representi davant l'administració i altres instàncies i comptar amb un espai comú de treball al voltant de la nostra tasca.

Actualment, el col·lectiu de professionals dels EAP compta amb vint anys d'existència, al llarg dels quals han esdevingut importants canvis en el sistema educatiu, que han repercutit directament en la nostra forma d'intervenció. Hem realitzat una trajectòria complexa, que ens ha aportat un sòlid bagatge d'opinions, valoracions i experiència, el qual permet reflexionar sobre aquesta trajectòria i, alhora, plantejar perspectives de futur.

Per tot això, i perquè creiem necessari definir, des de nosaltres mateixos, qui som i què fem, hem elaborat el document que ara teniu a les mans. Pretén ser un document que ens identifiqui i que serveixi de referència per a nosaltres mateixos, però també per a les institucions i altres professionals que sovint desconeixen quin és el treball que desenvolupem.

Amb el document també es vol deixar constància de:

- Els orígens dels EAP, la trajectòria al llarg d'aquests vint anys i el canvi de funcions que s'ha experimentat.
- La manera d'entendre i de dur a la pràctica l'exercici professional de l'assessorament psicopedagògic, i
- La concepció d'assessorament psicopedagògic que es vol mantenir.

Finalment, volem agrair a tots els companys i companyes que, amb les seves aportacions, han enriquit el document i han fet possible que el seu contingut sigui compartit per tots els professionals que formem l'ACPEAP.

1.- INTRODUCCIÓ

Aquest document pretén donar resposta a dos objectius bàsics:

El primer objectiu es concreta en compartir una definició comuna de l'assessorament psicopedagògic per part de tots els professionals de l'ACPEAP que treballen als EAP.

Des de la creació dels EAP fins a l'actualitat hi ha hagut canvis considerables dins de la societat i del propi sistema educatiu, la qual cosa ha repercutit en l'estructura, funcionament i funcions dels equips.

El col·lectiu dels EAP es compon de professionals que procedeixen de diferents camps de formació. El dia a dia ha fet que s'hagin consolidat acords i maneres de treballar, ja que tot i tenir un marc comú definit pel Departament d'Ensenyament, l'àmbit de treball es duu a terme en zones diferenciades geogràficament, econòmicament, i per tipus de població. Així doncs, cal contextualitzar les funcions de l'assessorament psicopedagògic a les circumstàncies en què s'han de portar a la pràctica.

El segon objectiu és donar a conèixer les funcions dels EAP als altres estaments relacionats amb l'ensenyament i al conjunt de la població. Sovint, des de diferents instàncies i institucions, es demana sobre el paper dels EAP i les funcions que han d'exercir. Cal, doncs, definir el propi espai dins la comunitat educativa, ja que es tracta d'un col·lectiu reduït i de vegades, es fan demandes o es plantegen expectatives que, potser, no corresponen a les funcions atribuïdes als EAP.

Des de l'ACPEAP pretenem, doncs, que aquest document ajudi a complir els objectius que ens hem fixat, ja que ha estat un treball obert a la participació de tots els associats.

2.- ORÍGENS I TRAJECTÒRIA

ORÍGENS DELS EQUIPS D'ASSESSORAMENT

Els orígens dels Equips d'assessorament psicopedagògic a Catalunya, com un servei de caràcter públic i sectorial es remunten a principis de la dècada dels 80, tot just acabades de transferir a la Generalitat les competències en matèria d'ensenyament.

A l'inici, la responsabilitat de l'assessorament psicopedagògic va recaure en els aleshores anomenats Equips Multiprofessionals. Aquests equips, formats per professionals de la psicologia, la pedagogia, el treball social i la medicina, havien estat creats en el marc del Pla Nacional d'Educació Especial i eren considerats Òrgans Tècnics del Servei d'Educació Especial.

Atenien diferents àmbits geogràfics: una comarca, una ciutat, un districte o un barri i el seu objectiu principal era oferir a la comunitat una assistència global i integrada des dels àmbits educatius, sanitaris i socials dins del propi context o nucli on es produïa la necessitat.

La creació d'aquests serveis no va ser fruit de la casualitat. Cal inserir-la dins d'un corrent de sensibilització, que s'anava estenent arreu, al voltant de l'Educació Especial i la integració de les persones amb algun tipus de discapacitat. En diversos països d'Europa sorgien experiències innovadores i es promovien polítiques d'integració. A Catalunya, el Departament d'Ensenyament també es va fer ressò d'aquesta política integradora i la va començar a implementar mitjançant una circular que establí els criteris d'actuació en el camp de l'Educació Especial (1981).

Cal subratllar que, en un principi, la tasca d'aquests equips es va desenvolupar de forma simultània i en paral·lel a la d'altres serveis també de titularitat pública i de composició, objectius i funcions idèntiques o similars, com ara:

- Els Equips Psicopedagògics Municipals, que havien estat impulsats per determinats Ajuntaments per atendre també la seva població escolar.
- Els Serveis d'Orientació Escolar i Vocacional (creats el 1977).
- El Gabinet d'Integració Escolar d'Invidents (GIEI).

Aquesta coincidència d'objectius i funcions creava sovint interferències entre els professionals dels diferents equips i situacions de confusió en els usuaris. Per tant, calia establir algun tipus de regulació que clarifiqués aquesta proliferació de serveis.

CREACIÓ DELS EAP

CREACIÓ DELS EQUIPS D'ASSESSORAMENT PSICOPEDAGÒGIC

L'any 1983 es publicava al DOGC una Ordre del Conseller d'Ensenyament (Ordre de 20 de maig), que regulava la intervenció psicopedagògica als centres escolars i es creaven oficialment els EAP. L'objectiu era –com diu literalment l'esmentada ordre- “contribuir, dins d'una perspectiva multidisciplinària i en estreta col·laboració amb els claustres de professors, a la necessària prevenció educativa i a un millor desenvolupament del procés educatiu i de la renovació pedagògica, la qual cosa farà possible que l'escola doni resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes, siguin quines siguin llurs característiques individuals”.

Amb aquesta legislació s'unificaven els serveis dependents del Departament d'Ensenyament. Pel que respecta als equips que pertanyien a l'administració local es va iniciar un procés d'homologació per tal que passessin a formar part de la xarxa dels EAP.

Els primers EAP es varen ubicar en poblacions de l'àrea metropolitana de Barcelona, en algunes comarques i en determinats districtes de Barcelona ciutat. Posteriorment, es varen anar ampliant fins a cobrir el conjunt del territori català distribuïts per comarques, localitats o districtes municipals, segons la zona. Actualment la xarxa la constitueixen 79 EAPS, que es componen d'un a tretze professionals de la psicopedagogia, amb o sense treballador social.

LÍNIES BÀSIQUES

LES LÍNIES BÀSIQUES D'ACTUACIÓ

El juliol de 1984 es publicava una Resolució de la Direcció General d'Ensenyament Primari que establia les línies bàsiques d'actuació dels EAP.

L'objectiu d'aquestes línies bàsiques era dotar als professionals dels EAP d'un document marc que definís:

- Quina havia de ser l'actuació dels EAP en base a les seves funcions.
- Com s'havia d'avaluar la pròpia feina, entenent aquesta avaluació com a element fonamental del seu treball.
- Com s'havia d'entendre el treball interdisciplinari.
- Quin era el paper dels EAP dins l'Administració Educativa.
- Com s'havia de col·laborar amb altres serveis de la Comunitat.

Cal destacar especialment que aquest conjunt d'instruccions constituï en una síntesi de les aportacions fetes pels propis EAP en diferents grups de coordinació, Jornades de formació, etc. Es pot dir, doncs, que partien de la reflexió i de l'experiència quotidiana dels mateixos professionals.

Aquestes línies bàsiques han tingut una importància cabdal en la vida dels EAP, ja que han orientat el treball de tots aquests anys i, sense cap mena de dubte, han marcat un estil i una concepció de com ha de ser l'assessorament en l'entorn educatiu perquè, entre altres coses:

- Trencaven amb uns models anteriors d'avaluació de l'alumnat, sovint massa centrats en el dèficit, per adoptar un enfocament molt més centrat en les possibilitats educatives dels alumnes.
- Ampliaven la intervenció assessora al conjunt de l'aula i de l'escola.
- Atorgaven el protagonisme fonamental del fet educatiu als mestres i les mestres, i la seva actuació a l'aula.
- Emmarcaven la relació de col·laboració entre mestre i assessor i la relació amb les famílies.

- Emfasitzaven la rellevància que té en la nostra feina el treball interdisciplinari i, per tant, la importància del treball d'equip.
- Potenciaven el rol de l'EAP en la renovació pedagògica i en la formació continuada dels docents.

Aquestes funcions van regir l'actuació dels EAP durant 10 anys. Si bé, amb el pas del temps, algunes funcions havien perdut vigència i s'havien d'adequar a una realitat educativa diferent, el cert és que l'esperit de fons de les línies bàsiques i la concepció innovadora de la psicopedagogia que reflectien segueix impregnant i donant sentit a la manera d'entendre l'exercici de professió. Tanmateix, intentar aplicar-les actualment amb tota la seva amplitud seria summament difícil atès que el panorama educatiu ha variat considerablement.

EI DECRET DE SERVEIS EDUCATIUS

DECRET DE SERVEIS EDUCATIUS

Coincidint amb la implantació de la LOGSE, el Departament d'Ensenyament va voler redefinir i regular les funcions dels diferents serveis destinats a donar suport als centres escolars, que es varen passar a anomenar de forma genèrica "Serveis Educatius". Aquests eren: els Centres de Recursos Pedagògics (CRP), els Centres de Recursos Educatius per a Deficients Auditius (CREDA), els Camps d'Aprenentatge (CdA) i els Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP).

L'esmentada regulació es produï a el juny de 1994 mitjançant el Decret 155/94, actualment en vigor. Una part dels articles que conté aquest decret són comuns a tots els serveis educatius (la definició com a òrgans de suport permanent a la tasca docent, el sistema de provisió de places i els requisits per a accedir-hi, el nomenament i funcions dels directors/es, les directrius bàsiques de funcionament...); però després es desenvolupen diferents apartats que són específics per a cada un dels serveis, amb uns criteris d'actuació de caràcter particular i unes funcions també pròpies de cada un d'ells.

En el cas dels EAP, en aquesta normativa es defineix, en primer lloc, la nostra identitat com a "serveis educatius de composició multidisciplinària que, en un àmbit territorial definit, donen suport psicopedagògic als centres docents". La resta d'apartats regulen la

composició i delimiten les funcions a realitzar. Aquestes funcions, per les quals actualment ens regim, són les següents:

NOVES FUNCIONS

- a) Identificació i avaluació de les necessitats educatives especials dels alumnes, en col·laboració amb els mestres i professors, especialistes i serveis específics.
- b) Participació en l'elaboració i el seguiment dels diversos tipus d'adaptacions del currículum que puguin necessitar els alumnes, en col·laboració amb els mestres i professors, especialistes i serveis específics.
- c) Assessorament als equips docents sobre els projectes curriculars dels centres educatius pel que fa a aspectes psicopedagògics i d'atenció a la diversitat de necessitats de l'alumnat.
- d) Assessorament a l'alumnat, famílies i equips docents sobre aspectes d'orientació personal, educativa i professional.
- e) Col·laboració amb els serveis socials i sanitaris de l'àmbit territorial d'actuació, per tal d'oferir una atenció coordinada als alumnes i famílies que ho necessitin.
- f) Aportació de suport i criteris tècnics psicopedagògics a altres òrgans de l'administració educativa.
- g) Altres funcions que els atribueixi el Departament d'Ensenyament.

En conjunt, aquestes funcions conserven molts dels elements de les anteriors línies bàsiques, però també hi introdueixen modificacions. D'una banda, s'hi incorporen funcions relacionades amb el nou marc educatiu derivat de la LOGSE. D'altra banda, també s'hi constata una reducció de l'obertura que possibilitava la normativa anterior, restringint-ne en gran part el seu abast.

3.- TRETOS D'IDENTITAT

La intervenció dels EAP en els centres educatius es fa a través de l'assessorament.

L'assessorament ha de contribuir a fer que els centres assoleixin els seus objectius mitjançant un treball conjunt de col·laboració a partir d'una triple vessant: la normativa, el treball d'equip en relació al sector i la realitat de cada centre.

La vessant normativa implica que la relació amb els centres està definida per la dependència institucional del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Així, doncs, les funcions que cal desenvolupar en els centres venen determinades pel decret de serveis educatius i en les instruccions de funcionament d'inici de curs. Amb aquest marc ja establert, cal definir conjuntament amb cada centre educatiu les prioritats de treball, els procediments d'actuació, els professionals amb qui enllaçar les tasques de l'EAP al centre, acordar el calendari d'actuacions, etc.

El treball en equip defineix una línia comuna dins el treball de cada zona, línia que ha de conjugar el marc normatiu amb les diferents realitats del sector. Entenem que el treball en equip és una característica irrenunciable, ja que dóna un caire institucional a les actuacions professionals. Encara que els centres educatius identifiquin un professional com a punt de referència per a l'atenció de l'EAP, cal deixar constància que es tracta d'una actuació a nivell d'equip i, per tant, de caire institucional. Aquesta característica implica la provisió de temps necessari per a desenvolupar els criteris, materials i metodologia que impliquen el treball en equip.

El treball als centres s'insereix en un marc de col·laboració per tal de concretar les actuacions que es duran a terme, tot atenent les necessitats que es consideren prioritàries. Cada curs l'EAP, conjuntament amb el claustre o l'equip directiu, negocia, consensua i defineix el Pla de Centre. Per a tots els professionals implicats, esdevé com un document on queden definides les tasques concretes que han d'orientar la intervenció psicopedagògica en un determinat centre.

TRETS ESPECÍFICS

Així doncs, els EAP tenen les següents característiques:

- Estan organitzats en equips de sector.
- Tenen una composició multiprofessional: pedagogs, psicòlegs i treballadors socials.
- Són un servei públic de l'administració educativa en un sector de la comunitat.
- Tenen una dedicació que abasta les diferents etapes educatives: educació infantil, primària i secundària.

Aquesta dedicació s'estén a tots els centres docents sostinguts amb fons públics, amb diferents graus i nivells d'intervenció.

Les principals línies d'actuació dels EAP en relació als alumnes, famílies i centres educatius són:

- Dur a terme el seguiment dels alumnes amb necessitats educatives especials al llarg de tota l'escolaritat. En moltes ocasions, la intervenció amb aquests alumnes comença a l'escola bressol i continua al llarg de tota la seva escolaritat, col·laborant en el pas de l'escola bressol al centre d'Infantil i Primària. D'aquest, al centre de Secundària o als centres que siguin més adequats a l'alumne, atenent les seves necessitats educatives i la resposta que cal proporcionar-li en cada moment. Pel que fa al seguiment dels alumnes amb NEE, l'EAP fa una feina d'acompanyament i orientació a les famílies i als centres en els moments de presa de decisions importants: canvi de centre, canvi de cicle, inici d'un tractament extern i coordinació entre els professionals.
- Aportar visions des de fora per ajudar a analitzar els problemes, aportant elements alternatius i que enriqueixin la visió del centre. La ubicació dins fora, d'una banda externa, ja que els professionals de l'EAP formen part d'un equip de sector, i a la vegada interna al centre, donat que s'estableix una assistència regular i periòdica, dona un bon coneixement de les dinàmiques dels centres escolars, juntament amb una perspectiva una mica allunyada que permet aportar visions complementàries a les del professorat.

El coneixement de les necessitats del sector permet suggerir canvis o propostes d'actuació a diferents nivells:

- Elaboració de documents o instruments de treball o de reflexió que poden ser útils als diferents centres escolars de la zona.
- Suggestiment a l'administració educativa de la conveniència de nous recursos per a atendre les necessitats educatives de l'alumnat: logopèdia, recursos clinicoeducatius, etc.
- Oferiment de la coneixença dels recursos del sector i, per tant, de la capacitat de col·laborar a un millor aprofitament dels serveis, la qual cosa possibilita un treball coordinat i col·laboratiu amb els diferents serveis del sector: Serveis Socials, Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil, Serveis d'Atenció Precoç, Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, etc.

4.- LA INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA

UNA DEFINICIÓ D'ASSESSORAMENT

DEFINICIÓ D'ASSESSORAMENT

La identitat dels professionals dels EAP està centrada en l'assessorament psicopedagògic com a característica principal.

La finalitat bàsica de l'assessorament psicopedagògic és col·laborar amb els centres i els docents amb l'objectiu comú d'ajudar els alumnes i les alumnes en el seu creixement com a persones i en el desenvolupament de les seves capacitats a través de la relació d'ensenyament aprenentatge que es crea a l'entorn escolar.

Per mitjà de l'assessorament psicopedagògic s'intenta aprofundir en les capacitats dels centres i els docents en l'atenció a la diversitat per tal de trobar, conjuntament, la gestió adequada de les situacions que demanen intervenció psicopedagògica.

L'assessorament psicopedagògic es duu a terme en un marc col·laboratiu amb els professionals del centre, endegant processos de reflexió conjunta amb el professorat, oferint visions alternatives i aportant els recursos que deriven de l'actuació professional i del treball en equip.

L'assessorament psicopedagògic implica necessàriament treballar amb altres professionals de diferents àmbits en un marc de corresponsabilitat amb la finalitat de contribuir a la consecució de millores per a la població escolar de la zona en la que es treballa.

Un altre aspecte que defineix l'assessorament psicopedagògic és que l'àmbit d'actuació principal és la institució escolar. Així, doncs, s'ha de partir d'una visió del centre escolar que contempli tota la seva complexitat. Tots els centres tenen aspectes comuns en què coincideixen: hi ha alumnes, professors, tenen uns objectius generals marcats per llei que han de compartir i aspectes en què tenen grans diferències: entorn en el que està situat, nivells socioculturals de les famílies, història del centre, projecte educatiu del professorat compartit o no en grup, models de lideratge i de direcció diferents, etc. L'exercici de l'assessorament ha de partir

del coneixement d'aquestes diferències i situar-se en el punt que es pugui ajudar a cada centre.

Moltes de les situacions que demanen intervenció psicopedagògica són complexes i comprenen nombrosos elements que hi incideixen. És important fer anàlisis que tinguin en compte aquesta complexitat i assessorar en conseqüència. Cal tenir en compte aspectes diversos en totes les situacions: la normativa legal que pot condicionar les decisions que s'hagin de prendre, el patiment de la persona que demana ajuda per un altre, les expectatives que hi diposita, la manera de transmetre la informació que s'ha de donar, etc. És important no caure en visions simplistes de la realitat i del fet educatiu. La societat és complexa: cal, doncs, aprendre a gestionar i treballar amb aquesta complexitat.

LA PRESÈNCIA ALS CENTRES I LA CONCRECIÓ DE LES TASQUES QUE S'HAN DE DUR A TERME

L'atenció periòdica i continuada als centres s'ha mostrat com un aspecte important a l'hora d'establir un marc d'assessorament col·laboratiu que faciliti la introducció d'elements de canvi. -L'assessor o assessora que té una incidència continuada, pot arribar a tenir un bon coneixement de la institució: de la seva ideologia, de les pautes de funcionament, de les relacions internes i dels seus recursos. Aquest coneixement del centre i l'establiment de relacions de mútua confiança han de permetre anar incorporant diferents estratègies de treball per part de tots els professionals, que siguin adequades a les característiques d'aquell centre i que repercuteixin en una millora en l'atenció del seu alumnat. Per a què això sigui viable, és imprescindible una presència permanent i continuada mínima setmanal en cada centre del professional assignat, fent les correccions i complementacions pertinents en cada cas, en funció de les característiques de la institució escolar i la diversitat social i geogràfica del territori de Catalunya.

TREBALL D'EQUIP

TREBALL D'EQUIP

Les tasques que individualment es duen a terme en els centres, parteixen d'un treball en equip que ens permet compartir les diferents estratègies d'intervenció amb la finalitat de millorar-la, donar-li coherència i globalitat dins de la zona.

No s'ha d'entendre cap actuació de manera independent; totes han d'estar vinculades al treball que defineix l'equip. Així el treball d'equip esdevé un eix transversal que té incidència en els diferents àmbits d'actuació i defineix les línies d'intervenció dels professionals que el componen. És a dir, el treball en equip dóna coherència a la tasca d'assessorament psicopedagògic a la zona, parteix de l'anàlisi de les necessitats del sector i repercuteix en la manera d'organitzar la intervenció de l'equip al sector.

Altres raons que avalen la necessitat d'un espai irrenunciable per al treball en equip es troben en la mateixa creació dels EAP com a equips de sector, la qual cosa implica elaborar criteris d'actuació, contextualitzar les respostes que s'aporten als centres escolars de la zona, coordinar i, per tant, conèixer i compartir el coneixement dels diferents recursos, així com articular la relació que calgui establir entre l'EAP i els serveis que existeixin a la zona.

D'altra banda, la composició dels EAP inclou professionals de diferents especialitats, aspecte que ha de repercutir en una font d'enriquiment del propi equip.

Com és obvi, totes aquestes tasques requereixen l'estructura, la disponibilitat organitzativa i la dedicació horària necessària per a dur -les a terme.

ÀMBITS D'ACTUACIÓ

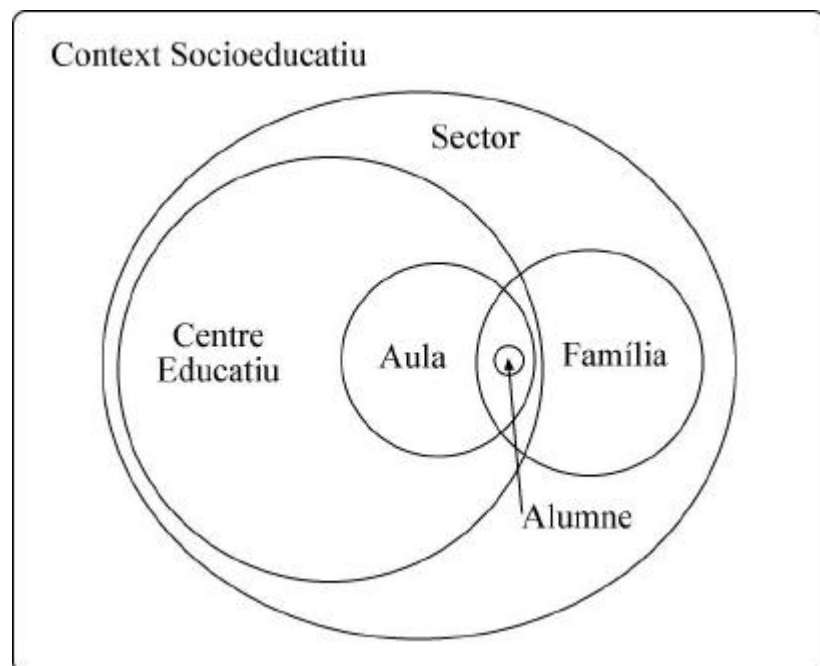
5.- ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Com s'ha descrit al llarg del document, es poden identificar diferents àmbits d'actuació que es troben interrelacionats entre si.

Els àmbits d'actuació es concreten en:

- Àmbit d'alumnes i famílies.
- Àmbit de l'aula.
- Àmbit del centre.
- Àmbit del sector.
- Àmbit de l'administració educativa.

El model d'interacció dels diferents àmbits queda il·lustrat en el següent esquema:

Aquests àmbits es troben íntimament relacionats i s'influeixen els uns als altres. En general les assessores, i els assessors psicopedagògics, tot sovint, han d'exercir un rol de mediadors entre els diferents àmbits d'actuació.

El nivell d'intervenció en els diferents àmbits depèn de moltes condicions externes com l'entorn sociocultural, la interpretació de les Instruccions que fa cada delegació territorial, la tipologia de centres o les necessitats detectades en el sector. També hi influeixen les condicions internes, com les diferents definicions

professionals que facin els equips, les prioritats que es detecten a cada zona o la trajectòria professional dels equips al llarg dels anys. Tots aquests factors determinen que es faci més o menys èmfasi en uns o altres aspectes de la intervenció.

Algunes de les tasques que es duen a terme en els diferents àmbits són:

ÀMBIT D'ALUMNES i FAMÍLIES.

ALUMNES I FAMÍLIES

- Valoració de les competències i de les necessitats educatives d'alumnes amb discapacitat o amb dificultats per aprendre.
- Orientació al professorat en relació a les adaptacions curriculars, organitzatives o de suport que necessitarà l'alumne per tal d'avançar en el seu creixement personal i en els aprenentatges.
- Seguiment al llarg de l'escolaritat dels alumnes amb necessitats educatives especials.
- Orientació sobre l'escolarització més adient per als alumnes (escola ordinària, escola especial, escolaritat compartida), tant a l'inici de l'escolaritat com als diferents canvis d'etapa.
- Orientació de les sortides professionals dels alumnes amb més dificultats.
- Facilitació del seguiment i coordinació amb professionals externs al centre que atenen l'alumne amb dificultats (CSMIJ, CDIAP, EAIA, centres privats de psicologia clínica...).
- Orientació a les famílies en el marc de la corresponsabilitat compartida en l'educació dels seus fills o filles, cercant punts de col·laboració entre l'escola i la família.
- Acompanyament en els processos de presa de decisió que afecten l'escolaritat dels seus fills o filles.
- Manteniment d'entrevistes amb la família de l'alumne, individualment; o bé en col·laboració amb el professorat.
- Seguiment familiar des de la perspectiva social i comunitària.

- Orientació a les famílies en relació a recursos, beques, etc.

ÀMBIT DE L'AULA

L'AULA

- Orientació al professorat en relació a un determinat alumne per tal d'adaptar la resposta educativa que s'hagi de donar a l'aula, com a escenari d'ensenyament aprenentatge més immediat de l'alumnat amb NEE.
- Assessorament al professorat d'una aula o cicle educatiu per tal de dinamitzar metodologies integradores en la pràctica educativa.
- Assessorament en relació a dinàmiques relacionals en grups i en relació a situacions de conflicte.

ÀMBIT DEL CENTRE

EL CENTRE

- Assessorament en els moments de transició en el centre: en els canvis de cicle i en la transició de Primària a Secundària.
- Assessorament a l'equip directiu i/o al professorat especialista d'EE en relació a estratègies d'atenció a la diversitat: a nivell organitzatiu, metodològic, etc; així com també, en la relació entre el centre i les famílies.
- Col·laboració amb el professorat en reunions de cicle, de claustre o de departament, segons s'escaigui, per a treballar temes identificats tant pel centre com per l'EAP i acordats en el Pla de Centre per a aquell curs.
- Participació en les comissions d'atenció a la diversitat dels centres, aportant la informació concreta d'un alumne, orientant en la derivació a recursos fora del centre, col·laborant a establir criteris d'atenció a la diversitat als centres, etc.
- Potenciació de xerrades i sessions de formació per a pares.

ÀMBIT DEL SECTOR

EL SECTOR

- Participació en les Comissions de Plans de Formació de zona, així com en les diferents comissions interdepartamentals, locals o de districte per a coordinar les actuacions adreçades a la infància i participar en projectes que es duen al sector.
- Identificació de les necessitats del sector i elaboració de propostes de nous recursos per a l'atenció de les necessitats de l'alumnat. - Coordinació amb equips d'atenció a la infància de diferents departaments: serveis socials, CSMIJ, EAIA, CDIAP....
- Establiment de trobades amb la Inspecció de la zona, per tal d'identificar prioritats i establir plans de treball compartits en la mesura que les situacions de determinats centres ho requereixin.
- Col·laboració en la formació d'alguns col·lectius de professionals: mestres de suport per a l'educació especial, professors de psicologia i pedagogia dels IES. - Participació en Consells Escolars Municipals.

ÀMBIT DE L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA

L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA

- Elaboració de dictàmens o informes tècnics que orienten a l'administració educativa en relació a les necessitats d'escolarització dels alumnes amb NEE.
- Participació a les Comissions d'Escolarització de la zona aportant criteris tècnics en les situacions que són sol·licitats en referència a un alumne, grup o centre.
- Participació en grups de treball per a l'elaboració de documents.

PERFIL PROFESSIONAL

6.- PERFIL PROFESSIONAL

Per tal de dur a terme aquesta feina, cal posar en marxa una sèrie d'actituds i de procediments, i també tenir coneixements en diferents camps disciplinaris. Com a exemple, es descriuen alguns trets que caracteritzarien el perfil professional.

- Fer valoracions psicopedagògiques, en una perspectiva àmplia, essent capaç de valorar les capacitats de l'alumne i les circumstàncies de l'entorn escolar i familiar per a donar-les-hi resposta.
- Conèixer els factors que incideixen en el desenvolupament de les diferents capacitats: motrius, cognitives, d'equilibri personal, de relació interpersonal, d'actuació i inserció social, i assessorar en la planificació d'actuacions per a la seva millora.
- Conèixer els trastorns del desenvolupament, els instruments professionals per a analitzar les necessitats educatives especials d'aquests alumnes i les estratègies necessàries per a orientar els centres, els docents, els alumnes i les seves famílies.
- Conèixer les característiques bàsiques del procés que han de seguir els alumnes per aprendre les principals àrees de coneixement a l'escola: és a dir, la psicopedagogia de la llengua i de les matemàtiques, així com la capacitat per a assessorar amb l'objectiu de superar les principals dificultats en el procés d'adquisició d'aquests continguts a l'escola.
- Conèixer el funcionament i organització del sistema educatiu i dels centres escolars. Així com tenir elements d'anàlisi institucional i estratègies per a la intervenció.
- Conèixer el món professional i els seus itineraris d'accés.
- Conèixer les característiques dels sistemes familiars i disposar d'estratègies per a intervenir-hi.
- Ser capaç de treballar en equip, la qual cosa inclou, entre altres, les capacitats de posar-se en el lloc de l'altre, de negociació, de dinamització i de generar propostes.

- Tenir capacitat d'organització personal per a dur a terme la tasca professional: establiment de fites i objectius (planificació), identificació dels camins per aconseguir-los, anàlisi i avaluació dels resultats.
- Ser capaç d'adaptar-se a situacions diverses i de gestionar situacions comunicatives.

7.- CONCLUSIONS I PERSPECTIVES DE FUTUR

CONCLUSIONS I PERSPECTIVES DE FUTUR

A través de la seva trajectòria en el Sistema Educatiu a Catalunya, els EAP han desenvolupat uns trets que conformen la seva identitat.

- S'han configurat com a un servei institucional que comparteix amb l'escola l'objectiu de contribuir a la formació dels seus alumnes.
- Han posat en pràctica un estil d'intervenció col·laborativa que comparteix la responsabilitat amb els diferents professionals que es troben implicats en un mateix objectiu.
- Han contribuït a estendre una visió de l'ensenyament aprenentatge com educació integral.
- Han contribuït i segueixen contribuint a crear una major sensibilitat en l'atenció a la diversitat, així com a la generalització de pràctiques educatives que possibilitin que tots els alumnes, a partir de les seves necessitats educatives es desenvolupin com a persones i aprenguin més i millor.
- Han contribuït de manera molt important - i esperen seguir contribuint – a la integració dels alumnes amb NEE en els centres ordinaris, col·laborant amb ells en la recerca de noves maneres d'ensenyar i organitzar-se que promoguin una escola més integradora i comprensiva.

Tot i això, al llarg de la trajectòria dels EAP, les condicions de treball s'han anat modificant substancialment. Sense un augment proporcional de professionals, l'àmbit d'intervenció s'ha ampliat de forma considerable. Si abans s'atenien només els centres públics de Primària, actualment s'ha de donar atenció, encara que a diferents nivells, a tota la població escolar de centres públics i concertats de totes les etapes educatives. També s'han incrementat les demandes d'assessorament que l'Administració fa als EAP en forma de dictàmens i informes tècnics.

Aquesta sobrecàrrega de centres i d'encàrrecs poden anar en detriment de la tasca en equip i de les intervencions més vinculades a la vida dels centres i per

tant més susceptibles de contribuir al creixement d'aquests com a institució. Així, doncs, s'ha d'evitar que l'increment d'aquests encàrrecs acosti les funcions de l'EAP cap a elements de control administratiu i les allunyi de la seva principal funció: l'assessorament psicopedagògic.

Cal ser conscients que la trajectòria recorreguda no és més que la plataforma des de la qual s'han de planificar els objectius de futur. Per això, volem continuar afrontant, juntament amb l'escola, els reptes que suposa l'atenció a una major diversitat de necessitats educatives. En aquest sentit, els EAP manifesten la seva vocació de servei públic als centres educatius, contribuint a afrontar les necessitats que els canvis socials plantegen, com:

- La integració dels alumnes nous de diverses procedències, de diferents edats i en diferents moments del curs escolar.
- L'atenció a la creixent diversitat de necessitats educatives a l'escolaritat obligatòria, que es manifesta de manera més notòria a l'ESO.
- Anar més enllà en el procés d'integració escolar dins el contínuum establert entre centres d'educació especial i centres ordinaris, que permeti una resposta més inclusiva a les necessitats educatives dels alumnes.

Per tant, plantejar les perspectives de futur dels EAP, implica mirar la seva trajectòria i les seves funcions amb una amplitud de mires que abasti els diferents àmbits d'intervenció, defugir les visions reduccionistes i comptar amb els recursos humans i materials necessaris per a dur les nostres tasques d'una manera adient.